

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. V.**, zast. JUDr. Milanem Davidkem, advokátem, se sídlem Stallichova 11, Praha 4, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2006, č. j. 2 Cad 110/2006 - 6,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2006, č. j. 2 Cad 110/2006 - 6, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 5. 12. 2006, č. j. 2 Cad 110/2006 - 6, odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 6. 2006, č. X a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaná přiznala žalobci od 1. 8. 2006 starobní důchod podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve výši 4935 Kč měsíčně.

V odůvodnění usnesení Městský soud v Praze uvedl, že rozhodnutí žalované bylo žalobci doručeno dne 14. 6. 2006 a lhůta pro podání žaloby uplynula dne 14. 8. 2006. Žalobce po doručení rozhodnutí nepožádal žalovanou o zaslání podkladů pro výpočet dávky důchodového pojištění, ale pouze požádal o přiznání průměrného důchodu ve výši 8721 Kč a o tiskopis k podání žaloby. Žádost o poskytnutí tiskopisu nestaví běh lhůty k podání žaloby, neboť žalobce mohl učinit podání u Městského soudu v Praze i bez tohoto tiskopisu. Žalobce podal žalobu až dne 30. 11. 2006, proto ji soud podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítl jako opožděnou.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, ve které namítal, že byl spleten poučením žalované o možnosti podání návrhu u žalované,

což dne 15. 6. 2006 učinil. Od žalované však nic nedostal, až při urgenci obdržel formulář k podání žaloby. Stěžovatel zdůraznil, že mu vyměřený důchod stačí jen k zaplacení bydlení a musí žebrot, aby přežil alespoň o rohlíkách. V důsledku zvýšení nájmu stěžovateli hrozí bezdomovectví. Stěžovatel se dále omluvil, že dal na poučení žalované a nejprve se obrátil s návrhem k ní, a požádal soud o zvýšení důchodu.

Podáním ze dne 8. 2. 2007 stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce - advokáta. Doplnil, že není pravda, že dne 15. 6. 2006 podal jen žádost, a poukázal na návrh v posledním odstavci zmíněného podání.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 8. 3. 2007, č. j. 2 Cad 110/2006 - 22, ustanovil zástupcem stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Milana Davidka, advokáta.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. a konstatoval, že návrhem podaným u žalované dne 15. 6. 2006 měl pochopitelně v úmyslu podat žalobu proti rozhodnutí žalované. Stěžovatel byl v tomto smyslu i poučen. Z časové posloupnosti, ale i z obsahu podání ze dne 15. 6. 2006 lze dovodit, že stěžovatel nesouhlasil s rozhodnutím žalované. Toto podání proto měla žalovaná postoupit Městskému soudu v Praze a ten měl stěžovatele řádně poučit o žalobě podle § 37 odst. 2, 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s. Namísto tohoto postupu byl však stěžovateli následně předán tiskopis pro vyplnění žalobního návrhu, který stěžovatel dne 30. 11. 2006 předal Městskému soudu v Praze. Tímto podáním stěžovatel pouze doplnil podání ze dne 15. 6. 2006, pokud jde o procesní náležitosti žalobního návrhu. Stěžovatel uzavřel, že žalobu podal v zákonné lhůtě na základě poučení a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaná svého práva na vyjádření ke kasační stížnosti nevyužila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto považoval za důvod podání kasační stížnosti důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Z obsahu dávkového spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 15. 6. 2006, tj. následující den po doručení správního rozhodnutí, podal stěžovatel u žalované „Návrh - žádost o zvýšení mi důchodu pro bezmocnost na průměrnou výši“. V tomto podání stěžovatel uvedl, že dne 14. 6. 2006 obdržel rozhodnutí s výměrou důchodu 3465 Kč měsíčně, což mu nepokryje ani náklady na bydlení. Dne 14. 9. 2001 byl stěžovatel „dán do plné invalidity bez invalidního důchodu“, proto musel být „na sociálce“. Stěžovatel konstatoval, že jeho živoření s takto nízkým důchodem by bylo tristní, proto požádal o zvýšení tohoto velice podprůměrného důchodu na průměrný. Předmětné podání, ani dávkový spis žalované neobsahuje Městským soudem v Praze zmiňovanou žádost stěžovatele o formulář k podání žaloby.

Kasační stížnost je důvodná.

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje.

Napadené rozhodnutí žalované bylo stěžovateli doručeno dne 14. 6. 2006. Lhůta dvou měsíců počala plynout dne 15. 6. 2006 a skončila dne 14. 8. 2006, aniž bylo v této lhůtě vůči místně příslušnému Městskému soudu v Praze učiněno podání směřující proti rozhodnutí žalované.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *lhůta k podání žaloby je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje (zde: Česká správa sociálního zabezpečení) (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Z tohoto ustanovení však nelze dovodit, že správní orgán má povinnost odstraňovat vady žaloby, která byla u něj podána, jedná-li se o tzv. nejasné podání. Soudní řád správní tuto povinnost ukládá krajskému soudu, který postupuje podle § 37 odst. 5 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2005, č. j. 3 Ads 25/2004 - 22, www.nssoud.cz).*

Stěžovatel podal dne 15. 6. 2006, tedy ve lhůtě pro podání žaloby, u žalované podání označené „*Návrh - žádost o zvýšení mí důchodu pro bezmocnost na průměrnou výši*“. V tomto podání stěžovatel zcela zřetelně vyjádřil svůj nesouhlas s výší důchodu, který mu byl napadeným rozhodnutím přiznán.

Z poučení, jehož se stěžovateli při doručení napadeného rozhodnutí od žalované dostalo, je zřejmé, že opravné prostředky ve správním řízení se nepřipouštějí a rozhodnutí lze napadnout žalobou, která může být podána u České správy sociálního zabezpečení v Praze. Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že postupoval v souladu s tímto poučením a rozhodnutí žalované napadl podáním ze dne 15. 6. 2006, které adresoval žalované.

Z tvrzení stěžovatele, která žalovaná nezpochybnila, a rovněž z obsahu dávkového spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaná na podání stěžovatele ze dne 15. 6. 2006 nikterak nereagovala a až po urgenci poskytla stěžovateli formulář k podání žaloby. Tento postup žalované považuje Nejvyšší správní soud za nesprávný.

Žalovaná v rozporu s principem dobré správy a obecnými povinnostmi, které stanovují procesní předpisy, neposkytla stěžovateli, který je právním laikem a nadto plně invalidním, žádnou odpověď na jeho podání. Zcela evidentně toto podání nepovažovala za novou žádost, protože o něm nerozhodla. Vzhledem k tomu, že po urgenci vydala stěžovateli formulář k podání žaloby, má Nejvyšší správní soud za to, že v podání stěžovatele ze dne 15. 6. 2006 žalovaná vyčetla jeho nesouhlas s tímto rozhodnutím a úmysl nechat je přezkoumat. Za této procesní situace bylo povinností žalované zmíněné podání postoupit Městskému soudu v Praze jako žalobu podanou proti jejímu rozhodnutí ze dne 8. 6. 2006, jakkoli se jednalo o podání imperfektní - nejasné.

Přístup žalované lze dále vnímat jako neprofesionální, protože poskytnutí formuláře k podání žaloby po uplynutí lhůty pro podání žaloby nikterak neprospělo zájmům stěžovatele.

Předchozí pasivita žalované vedla k odmítnutí žaloby, čímž byl stěžovateli nezákonně odepřen přístup k soudu a porušeno jeho právo na spravedlivý proces.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že podání stěžovatele ze dne 15. 6. 2006, podané téhož dne u České správy sociálního zabezpečení, je nutno podle jeho obsahu vyložit jako žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 6. 2006, neboť stěžovatel nemůže žádným jiným způsobem dosáhnout přezkumu tohoto rozhodnutí, s nímž mimo veškerou pochybnost nesouhlasí. Stěžovatel tedy v souladu s poučením žalované napadl její rozhodnutí žalobou, kterou podal v zákonem stanovené lhůtě přímo u žalované. Lhůta pro podání žaloby byla podle § 72 odst. 1 druhá věta s. ř. s. zachována a žaloba nebyla opožděná.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2006, č. j. 2 Cad 110/2006 - 6, je nezákonné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť jím byla pro opožděnost odmítnuta včasná žaloba. Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo, než napadené usnesení pro jeho nezákonnost zrušit a věc vrátit Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení, ve kterém bude tento soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu o včasnosti podané žaloby.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti a o odměně soudem ustanoveného zástupce stěžovatele rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. května 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu